

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Origenes

Rothomagi, 1668

Qvintvsdecimvs Tomvs. Interim rogabant eum Discipuli dicentes: Rabbi
comede.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

καὶ εἰς τὰ ἴδια ἐκδοχὰς καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

σὺν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκδοχῶν καὶ ἄλλων κριμα-
 τῶν ἰσὺς μωραὶς πρὸς τὸν ἰσὺν· ἐστὶ δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἀδύνατον τὸ φῶς ἵνα ἐσθῆ, καὶ τὸ πο-
 τὸν πρὸς τὸν ἰσὺν * * *

tionem continent, eodem modo quo fa-
 tuae virgines dormientium. Hoc autem
 eandem rationem habeat lucis ad cibum,
 quam potus ad cibum habet * accu-
 sare, reprehendereque interpretationem.
 Quamquam pro virili parte id quod ait
 planum facere debuit, & pluribus do-
 cere, confirmans interpretationem suam.]
 At ipse dixit eis : Ego cibum habeo come-
 dere, quem vos nescitis. Id quod sibi suf-
 ficit, non eget cibo; proinde quod ci-
 bo eget, non sibi sufficit. Hinc perspi-
 cum est comedentem comedere, non
 quia non eget; sed quia eget, & val-
 de eget. Et corpora quidem, quia na-
 tura fluxibilia sunt, nutriuntur cibo re-
 plente locum eorum, quae defluunt; sed
 quae ipso corpore praestantiora sunt, nu-
 triuntur intelligentijs incorporeis, & fer-
 monibus, actionibusque fanis: non quod
 ad non esse dissolverentur, nisi nutrien-
 tur, neque enim corpora haec, quae non
 nutriuntur, ad non esse dissolvuntur; sed
 quod quae excellentioris sunt naturae,
 quam corpora, perdant esse talia, si ta-
 libus non nutriantur. Vt autem corpora
 quae cibo egent, non his aluntur cibis
 qui a qualitatibus procedunt, neque ead-
 em ciborum quantitas omnibus sufficit,
 sic etiam intelligamus oportet de his,
 quae sunt meliora, & praestantiora cor-
 poribus: inter haec enim aliqua copiosio-
 re, aliqua minore cibo egent, tanquam
 quae eandem mensuram non capiant: sed
 neque qualitas sermonum, & conceptuum
 in contemplatione, qui sunt actiones his
 convenientes, eadem congruit omnibus
 animabus. Quinetiam holus, & cibus
 solidus non eodem tempore eos nutriunt,
 qui ex ipsis fructum aliquem percepturi
 sunt: nam infantes recens nati, ut in-
 quit Petrus, lac doli nesciunt, idque ani-
 mi, non corporis desiderant: idque etiam
 desideret, si quis infantiam Corinthiorum
 habet, ad quos inquit Paulus: *Lactis vos
 potu alui, & non cibo: infirmus vero, eo
 quod non credat, holera comedit.* [At-
 que hoc etiam docet Paulus his verbis:
*Et alius quidem credit se manducare om-
 nia: qui autem infirmus est, holus mandu-
 cat.*] Ac profecto melius est aliquando
 holera cum pace comedere, quam vitu-
 lum cum inimicitia, & odio: perfectio-
 rum vero est solidus cibus, nempe eo-
 rum, qui per lectionem exercitata ha-
 bent sensoria ad cognoscendum tum bo-
 num, tum malum. Est etiam quidam ci-
 bus mortificus, quem discimus ex quarto
 Regum, dicentibus quibusdam ad Heli-
 saum: *Mors est in lebetes, o homo Dei.*
 Quinetiam est alius earum animalium,
 quae rationis non sunt competes, cibus

Veritas interpretatio. Ioh. 4. 31.

1. Petri. 2. 2.

1. Cor. 3. 2.

Rom. 11. 2. Hec à veris purmissis à Pe- rianis sup- plenimus.

4. Reg. 4. 40.

Vid. Not.

F f

Pars II.

herbarius, & alius foenum, & stipula: quae significantur per ea Psalteria verba:

Psalm. 137. Dominus pascet me, & nihil mihi deerit; in locum herbae virentis accubare me fecit:

Esai. 11. 7. vivit me. Atque etiam Esaias ait: Leo ut bos paleas comedit. Quinetiam foenum jumentis in domo Rebecca Abraham filii apponunt. Quod si quis rationabilior fuerit, & hanc etiam ob causam intelligibilis homo panem intelligibilem manducat, quemadmodum scriptum est in

Psalm. 103. 15. Psalms: Panis consolidat cor hominis, & vino intelligibili non alius, quam homo oblectatur: [Vinum enim, inquit, letificat cor hominis;] sed ratione ascendamus necesse est ab irrationalibus, & ab hominibus usque ad ipsos Angelos, quandoquidem etiam ipsi nutriuntur sibi omnino non sufficientes. Panem igitur Angelorum manducavit homo; beatusque fane Abraham, qui tribus illis, qui sibi apparuerunt, apponere potuit azyma subcineritia. Sed rursus eo redeat, unde defluerat oratio; nimirum ad sermonem de cibo Christi, quem Discipuli non noverunt: vere enim dicit

1ob. 4. 31. Iesus: Ego habeo cibum manducare, quem vos nescitis. Quod enim agebat Iesus voluntatem Patris, a quo missus fuerat, faciens, & perficiens illius opus, hoc Discipuli non norant. Verum ut apertius intelligantur ea verba: Ego habeo cibum manducare, quem vos nescitis, loquatur Paulus Corinthiis lacte opus habentibus, non solido cibo, qui etiam lac biberant, non cibum, eo quod cibi participes esse non possent; [his, inquam, loquatur Paulus:] Ego habeo cibum manducare, quem vos nescitis. Semperque profecto qui praestat deterioribus, hisque qui videre nequeant ea, quae vident praestantiores, dicit: Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis. Nec sane absurdum erit, si dixerimus non solum homines, & Angelos indigere cibis intelligibilibus, verum etiam ipsum Dei Christum: nanque ipse etiam (ut ita dicam) semper instruitur a Patre, qui nullius eget sibi sufficiens. Sumit autem cibos vultus discipulorum a Discipulis Iesu, qui iubentur turbis apponere; Iesu vero Discipuli ab ipso Iesu, veruntamen interdum etiam a sanctis Angelis: at Filius Dei a solo Patre cibos sumit, absque ullo mediatore. Itidem non absurdum erit, Spiritum sanctum nutrire dicere. Proinde inquirenda est lectio Scripturae, quae nos hoc edoceat. Totum autem mysterium vocationis, & electionis, cibi sunt illius magna caena:

M. 10. 27. Luc. 14. 15. Homo enim, inquit, fecit cenam magnam,

Αρχὸς ἢ ἄχρως, ἀπὸ συμπιέσεως ἀλάτῃ τῆς κυεῖας ποιμαίνῃ με, καὶ ὁσὸν με ὑπερῆρασε· εἰς τίπτεν χλόης ἐλάτῃ με κατακλίναςιν· ἐπὶ ἰδαίῳτος ἀγαπαίῳτος ἐξέδρασε με· καὶ ὁ ἰσάῳσι δέ φησι· λίων ἢ ὡς εἴς ἄχρως φαγεῖται· ἀλλὰ καὶ χῆρτον τίς κτήνισιν ἐν τῷ οἴκῳ τῆς βέβηκας ἀδελφάδισι τῆ πατρὸς ἀβραάμ· ἐὰν δὲ τίς ἢ λογικώτερος, καὶ ἀλάτῃ τῷτο καὶ νοπέος ἀδελφῶτος καὶ νοπέον δῶρον ἐσθίῃ, ὡς ἐν ἰαλλυοῖς γέγραπται· ὁσπὸς ἐπὶ ἐξὶ καρδίῳ ἀδελφῶτος, καὶ τῷ νοπέῳ οἴνα δὲ φραίνεσθαι οὐκ ἄλλος ἢ ἀδελφῶτος, οἷος γὰρ ἀφραίνῃ καρδίῳ ἀδελφῶτος ἀβραάμ· τίος δὲ τῷ λόγῳ δῶρον ἢ ἀλογῶν καὶ ἢ ἀδελφῶτων καὶ ἐπὶ τῆς ἀγγέλως καὶ αὐτῆς φρονοῦρας, ἢ γὰρ εἰσι πῶτη ἀνεύδης· ὁσπὸν γαυῷ ἀγγέλων ἰφαγεν ἀδελφῶτος· μακαρίως γὰρ ὁ ἀβραάμ διωκτοῖς τίς ἐπιφροῦσιν ἀπὸ τρεῖσιν ἐκρυφίως ἀζύμως ἀδελφῶται· ἀλλ' ἴδῃ ἐπὶ τὸν ἀσχεκίμωτον λόγον τὸν ἀπὸ τῆς γελῶσῶς ἐρώσεως ὀδύσειος, ἢ οἱ μαθηταὶ τῆσι οὐκ ἴδουσιν· ἀνεύδης γὰρ λέγων ὁ ἰσὸς· ἐγὼ βρωῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἢ ἡμῆς οὐκ οἶδατε· ὁσπὸν γὰρ καὶ ἡσραφῆν ὁ ἰσὸς ποῖαν τὸ ἡλλημῆ τῷ πείμῳτος ἀπὸν πηλῶν αὐτῷ τὸ ἔργον, τῷτο οὐκ ἴδουσιν οἱ μαθηταὶ· ἴσα δὲ νοπέη καυόντεσιν· ἐγὼ βρωῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἢ ἡμῆς οὐκ οἶδατε, λεγέτω καὶ ὁ παύλος τίς χρεῖως ἔχουσι γαλακτοῖς καὶ ἐκρεῖας Ἐσφῆς, κρεμῆσις, καὶ γάλασ ποπλοῦοῖς, ἔκ ἢ ἐρώμα, τῷ μεδίτω αὐτῆς διῶσῶσαι ἐρώματις μετὰ λαμβῶνην· ἐγὼ βρωῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἢ ἡμῆς οὐκ οἶδατε· καὶ αἰεὶ γὰρ ἀλάφῆρον τῆσι ἡσποδῆσεσι, καὶ μὴ διωκαῖμοῖς τὰ αὐτῶ τῆσι κρηῖσσι θεωρῆν ἐρῆ· ἐγὼ βρωῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἢ ἡμῆς οὐκ οἶδατε· καὶ οὐκ ἀποποιεῖ γὰρ λέγων μὴ μόνον ἀδελφῶτος καὶ ἀγγέλως ἐσθίῃς ἔδῃ ἢ νοπέη ἢ Ἐσφῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν χρεῖσιν τῷ ἐνθῷ· καὶ αὐτῶς γὰρ ἴσπας εἶπω, ἡσποδῶσεται αἰεὶ δῶρον τῷ σῶθεσι τῷ μόνῳ ἀνεύδης καὶ αὐτῶρκως αὐτῷ· λαμβῶν δὲ τὰ ἐρώματα ὁ μὲν πολὺς τῷ μαθητῶσοῖδῶν δῶρον τῷ μαθητῶν ἰσῶ, καλλομοῖων ἀδελφῶταις τῆσι ὄχλοισι· οἱ δὲ τῷ ἰσῶ μαθηταὶ ἀπὸ αὐτῷ τῷ, πηλῶ ἐσθίῃ ὅτι ἔδῃ· καὶ ἀγγέλων ἀγγέλων· ὁ ἢ ἡμῶς τῷ ἐνθῷ δῶρον τῷ πατῆσι μόνῳ λαμβῶν τὰ ἐρώματα, ἢ ἀλάφῆρος· οὐκ ἀποποιεῖ ἢ τὸ ἀγιον πῶμα δὲ φεῖας λέγων· ἡσπῆσιος ἢ λέξιν γραφῆσι ὑποδῶνησῃ ἡμῶν τῷτο· ὄλον ἢ ὁ μωσῆσιν τῷ κρηῖσως ἔκ ἢ ἀλογῆσι, τὰ ἐν τῷ μωσῆσιν δὲ ἰσῶ ἔδῃ ἐρώματα· ἀδελφῶτος γὰρ, φησὶν, ἐποίησεν δῶρον μέγα, καὶ τῷ ἔρα τῷ

omnia, quae sunt extra volentem, bene facta fuerunt: quando non opus est, ut curiosi in indaganda voluntate existimemus hoc esse facere voluntatem illius, qui misit ipsum, dum ipse Filius aliqua, quae sunt extra, facit: illud enim (dico autem illud, quod extra volentem) factum seorsum a voluntate praedicta, non est tota voluntas Patris; cum aliqui tota voluntas Patris a Filio sit effecta, cum velle Dei natum in Filio faciat haec, quae velit voluntas Dei: solo Filio faciente totam Patris voluntatem a Patre perceptam: quam etiam ob causam imago ipsius est: id quod etiam de Spiritu sancto considerandum est. Caterum reliqui sancti nihil quidem facient praeter voluntatem Dei, [atque omnia profecto, quae faciunt, faciunt secundum voluntatem Dei,] haud tamen ut tota Dei voluntas imprimatur in eis. Quin hoc sanctum praeter illo sancto plus, atque expressius percipiet ex voluntate paterna, comparatione alterius, quo sancto rursus aliud sanctum excellentius percipiet. At omnem, universamque Dei voluntatem ille faciet, qui dixit: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem eius, qui misit me.* Post haec igitur aliquando de Deo inquit gratiose admodum: *Nihil potest Filius accipere a se ipso, nisi viderit Patrem aliquid facientem: quae enim Pater facit, ea similiter Filius facit; Pater diligit Filium, et omnia illi ostendit, quae ipse facit; et fortassis hanc ob causam imago est Dei invisibilis: etenim voluntas, quae in ipso est, imago est [primae voluntatis; et quae in eo est divinitas, imago est] vera divinitatis: imago etiam existens bonitatis Patris, inquit: *Cum me vocas bonum? Et sane voluntas haec cibus est Filij Dei, atque illi proprius ideo cibus est, quod voluntas est. Quod autem voluntas sit, quae pertinet ad dispositionem, declarat qui subjungit contextus, secundo dicens, post executionem voluntatis perfici opus Dei. Sed diutius considerandum est hic contextus, ut intelligamus hoc dictum, nempe: *Perficiam opus ipsius.* Atque aliquis quidem simpliciter dicet injunctum opus illius esse, qui iussit: veluti si, verbi gratia, diceremus eos qui fabricant, quique terram arant, dicere se perficere opus illius, qui eos sumpserat ad aliquod opus obeundum, dum perficerent illud, cuius gratia assumpti fuerant: alius vero dicitur est, si perficiatur opus Dei a Christo, lique hoc imperfectum fuisse, antequam perficeretur. Sed quomodo imperfectum erat opus existens Dei? rursusque quomodo perficitur Dei voluntas ab eo, qui dixit: *Qui misit me, maior me est?* sed per-**

Α ἢ ὁ θεὸς ὁ δὲ πατὴρ, ἀφ' οὗ δὲ θελήματος ἐ
 τὸ ἔξω τῷ θεῷ κληθεὶς ἐστὶν, ἢ ὡς μὴ πε-
 ραισασαμένους ἡμᾶς τὰ αὐτῶν θελήματος νο-
 μίζειν ἐστὶν ὁ ποιῶν τὸ θελημα τὸ πέμψας, ἐν
 τῷ αὐτῷ πνεύματι ἔξω ποιῶν. ἐκ δὲ γὰρ, λέγει
 ὁ θεὸς ἔξω ἡ δὲ ἰσχυρὸς, γινόμενος χάρις τὸ
 ἰσχυρὸν θελήματος, ἐκ ὧν μὲν ὁ θελημα τὸ
 πατὴρ. πῶς δὲ ἔστι τὸ θελημα τὸ πατὴρ, ἵνα
 τὸ ἔξω γινόμενος, ὅτι ὁ θεὸς τὸ θεὸν ἡμῶν
 ἐν τῷ ἑαυτοῦ ποιῶν αὐτῶν, ἀφ' οὗ ἐλέγεται τὸ θελημα τὸ
 θεοῦ. μόνος ὁ ὅτι πᾶν τὸ θελημα ποιῶν χαρι-
 σματὸν τὸ πατὴρ. ὁ δὲ πατὴρ ἐστὶν αὐτῶν. ἐπιτε-
 λῶν τὸ ἔξω τὸ ἀγαθὸν πνεύματος, τὰ ἃ ἰσοπα-
 ρῆτος ἐστὶν μὲν ποιῶν τὸ θελημα τὸ θεοῦ. τὸ
 ἑαυτοῦ ποιῶν ἀφ' οὗ ὁ θεὸς τὸ πᾶν θελημα
 τοῦ πατὴρ. ἢ ὅτι γὰρ ὁ ἀγαθὸν ποιῶν τὸ θεὸν
 μὲν ἢ πλεον, ἢ πλεον ἢ ἐκ τῶν ὁμοίων συστῆσαι
 ἑτέρον χάριτος ἀπὸ τῶν πατρικῶν θελήματος, ἐπὶ
 ἑαυτοῦ ἐκείνου ἔσται ἢ ἄλλο δὲ φέροντος χάριτος
 πᾶν τὸ ἔξω τὸ θελημα τὸ θεοῦ ποιῶν ὅτι πᾶν
 ἐραυμά ἐστιν ἵνα ποιῶν τὸ θελημα τὸ θεοῦ τὸ πέμ-
 ψας με. μὲν ὅτι γὰρ φωνὴν διχαστικῶς αὐτῶν
 θεοῦ ἐστὶν διὰ τὸ ὅτι ὁ ὅτι ἐαυτῶν ἐδὲν, ἐκ
 μὴ τὸ ἐλέγεται τὸν πατέρα ποιῶν. ἀ γὰρ ἐὰν ποιῶν
 ὁ πατὴρ, αὐτὰ ἢ ὁ ὅτι ὁμοίως ποιῶν. ὁ πατὴρ
 ἀγαθὸν τὸν ἑαυτοῦ, ἢ πᾶν τὰ δίκαιον αὐτῶν ἀ αὐτῶν
 ποιῶν. ἢ τὰ ἄλλα αὐτῶν αὐτῶν ἐστὶν τὸ θεὸν τὸ ἀο-
 ράτου. καὶ γὰρ τὸ ἐν αὐτῶν θελημα εἰκὼν τὸ
 αὐτῶν θελήματος, καὶ ἢ ἐν αὐτῶν θεοῦ εἰ-
 κὼν τῆς ἀληθινῆς θεοῦ. Ἐκείνους δὲ ἢ τῆς
 ἀγαθῶν ὡς τὸ πατὴρ φωνῶν. ἢ μὴ λέγει
 ἀγαθόν; καὶ τὰ γὰρ τὸ θελημα ἐραυμά ἐστὶν τὸ
 ἑαυτοῦ αὐτῶν. ὁ δὲ ἐραυμά ἐστὶν ὅτι ἐστὶν ὅτι
 ὁ αὐτῶν τῆς ἀφ' οὗ αὐτῶν ὅτι τὸ θελημα διδοῖ
 ἢ ὅτι φερον μὲν λέγει δὲ ὅτι λέγει μὲν ἢ
 πᾶν τὸ θελημα τὸ τελειῶσαι τὸ ἔργον τὸ
 θεοῦ. ἐπιπλέον ὁ ἢ αὐτῶν τὰ ἑαυτοῦ, ἢ
 εἰδόμενον ἢ ἐστὶ καὶ τὸ. τελειῶσαι αὐτῶν τὸ ἔργον.
 εἰ μὲν οὖν περὶ ἀπὸ φωνῶν ἐστὶ ὅτι ὁ αὐτῶν
 ἑαυτοῦ ἔργον ὅτι αὐτῶν ἐστὶ τὸ αὐτῶν ἑαυτοῦ,
 ὡς εἰ ὅτι αὐτῶν ἑαυτοῦ ἐλέγεται τὸν οὐκ
 δομῶν τὸ ἑαυτοῦ αὐτῶν αὐτῶν τὸ ἔργον
 τὸ ἑαυτοῦ αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἔργον, ἐν τῷ ποιῶν
 ὁ αὐτῶν ἐλέγεται. ὁ δὲ περὶ ἑαυτοῦ εἰ αὐτῶν
 τὸ ἔργον τὸ θεοῦ αὐτῶν τὸ ἑαυτοῦ, δὲ ὡς ἐπὶ
 τὸ ἑαυτοῦ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν. ὡς οὖν ἀ-
 τελὲς ὡς ἔργον τὸ ἑαυτοῦ τὸ θεοῦ; καὶ πᾶν τὸ
 ἔργον τὸ θεοῦ αὐτῶν αὐτῶν τὸ εἰπὸν. ὁ πα-
 τὴρ ὁ πέμψας με μείζων μὲν ἐστὶν. ἢ ὁ π-

Ioh 5, 19, 20.
 Hec sup
 plon. mus a
 Perrious,
 Math. 19.
 17.

λείωσις τῷ ἔργου ἢ τῷ λογικῷ τελείωσις ἢν· τῷ
 τῷ δ' ἄλλων ἀτέλεις ὄν· τέλος ποιῆσαι ὁ ἡρώμα-
 νος ἁπλῶς λόγος· ἀρ' ἢν ἐκ πᾶση ἀτέλεις ὁ ἔργον
 καὶ πᾶσι πᾶσι ὁ πατήρ ὁ ἀτέλεις τελειώσαι; καὶ
 πῶς ἐκ ἀποπνὸν ὄν μὲρ πατέρα ἀτέλεις ποιη-
 τῶν γαρύνασι, ὅν δὲ σωτῆρα ὁ ἀτέλεις πε-
 λωκέναι κπαδὲν ἀτέλεις; ἡρώμα δὴ ἐν τῷ
 πόποι βαρὺ πρὸς, πὲναποκεῖσθ' μυστήριον· πᾶρα
 γὰρ ἢ πᾶσι τῷ ἀτέλεις ὁ λογικὸν ἢν ἄμα τῷ τελειώ-
 ἐν τῷ ἁπλῶς δέσασα· πῶς γὰρ ἀπὸ πᾶσι ἀτέλεις
 ἐπὶ τοῦ οὐδὲ ἐν τῷ ἁπλῶς δέσασα ἐργαζέσθ' αὐτῶν B
 καὶ φυλάσσει; ὁ γὰρ διωκόμενος ἐργαζέσθ' ἐξυλόν
 ζῶσις καὶ πᾶσι τῷ ἢ ἐξυλόν ἢν οὐδὲν ὁ οὐδὲν, καὶ μὲν ἁπλῶς
 ταῦτα ἁπλῶς ταίην, καὶ ἀπὸ βολῶν λέγειται ἀτέλεις·
 μηποτε τῷ τέλος ἄν, πῶς ἀτέλεις ἐξυλόν
 ἁπλῶς αὐτῶν γάρων, καὶ ἐδέσθ' τῷ τελειώ-
 σεις αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀτελείας, καὶ ἁπλῶς ὅτι ἐ-
 πέμψθη ὁ σωτῆρ, ἁπλῶς μὲρ ἵνα ποιῆσθ' τὸ
 γάρων ἢ πέμψωσθ' αὐτῶν, ἐργαζέσθ' αὐτῶν καὶ
 ἐξυλόν γάρωνος, δέσασθ' ἢν τελειώσθ' ὁ
 ἔργον ὁ οὐδὲ, καὶ ἐκείνη πεπληρωμένος οὐκ ἐ-
 θῆ τῇ σφραγίδι καὶ τῇ σφραγίδι· τελειῶν
 δὲ ἐστὶν ἡ σφραγὶς ἁπλῶς, ἢν ἐξυλόν τῷ ἐξυλόν τῷ αἰ-
 εθῆσει γαρύμασθ' ἐξυλόν, ἁπλῶς ἐξυ-
 κρισθ' καὶ πᾶσι καὶ κακῶ, καὶ ὁ λογικὸν σφραγί-
 σθ' σφραγὶς δὲ λογικῶν ἐν τῷ τελειῶσι, καὶ
 ὁ παρ' ἐκείνη ἡ σφραγὶς, ἐργαζέσθ' ἢν ἁπλῶς
 ἁπλῶς, ἐξυλόν· τὸν ἀρῶνα ἐν καλῶν ἡρώμασθ', τὸν
 δρόμον τελειῶσι, τῷ πᾶσι τετρήσθ', λογικὸν
 ἀπλῶς τῷ μοι ὁ τῷ διανοητικῶν σφραγίς· ἢ μὲν
 οὐδὲ ὁ ἀπὸ θεοῦ ἐξυλόν ἐκ τελειῶν ἁπλῶς ὁ D
 ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ ἰδόντες οἱ υἱοὶ ὁ οὐδὲ τῷ ἡ-
 ρωμάσθ' ἢν ἀπὸ θεοῦ ὅτι καλῶν εἰσι, ἢ ἁπλῶς
 ὅτι ἐξυλόν ἀπὸ πᾶσων ἢν ἐξυλόν καὶ
 ἀπλῶς πᾶσι οἱ ἀπλῶς οἱ ἰδόντες ὁ ἰδόντες οἰ-
 κητικῶν, καὶ μὲν τῷ σφραγίς τῷ ἐξυλόν ἁπλῶς
 ἁπλῶς· ἀπλῶς δὲ λέγω, ἢ τῷ ἁπλῶς ἁπλῶς
 μὲρ ἐξυλόν, ἀλλὰ ἐξυλόν ἢ ἀπὸ θεοῦ ἁπλῶς
 τῷ ἀπλῶς, καὶ ἁπλῶς ἁπλῶς ἁπλῶς, ἢν ἁπλῶς
 τῷ ἀπὸ θεοῦ ἢ ἀπὸ θεοῦ τῷ ἐξυλόν ἐν τῷ ἁπλῶς
 δέσασθ' ἢν, τὸ τέλος ἐξυλόν ἁπλῶς ἁπλῶς E
 ἐν ἀπὸ καίτω, ἢ τῷ τῷ ἁπλῶς ἁπλῶς· ἢ τῷ καὶ
 ἐξυλόν ἢ ἀπὸ πᾶσων οἰκεία τῷ ἀπλῶς
 τῷ ἁπλῶς διανοητικῶν· τελειῶν μὲρ τῷ ὁ ἰδόντες ὁ
 ἔργον ὁ οὐδὲ, λέγω δὲ πᾶν ὁ λογικὸν, καὶ ἢ
 τὸν ἀπὸ θεοῦ μόνον, καὶ ὅτι αὐτῶν ἁπλῶς αὐ-
 τῷ τελειῶν· τῷ μὲρ ἢ μὲρ ἁπλῶς πᾶσι ἁπλῶς

fectio operis perfectio erat natura il-
 lius, quæ rationis est compos. Ad hanc
 enim naturam, quæ rationis est compos,
 imperfecta cum esset, perficiendam ve-
 nit Sermo Dei Filius factus caro. Num
 ergo creatum est imperfectum opus, &
 mittitur Servator ad illud imperfectum
 perficiendum? sed quomodo non est ab-
 surdum, si dixerimus Patrem rei imper-
 fectæ auctorem fuisse, Servatorem vero
 eam imperfectam, creatamque imperfe-
 ctam perfecisse? Igitur meo iudicio pro-
 fundius aliquod mysterium hoc in loco
 repositum est: nam fortassis id, quod ra-
 tionis est capax, tum cum in Paradiso
 positum fuit, imperfectum omnino non
 erat. Alioquin qui posuisset Deus rem
 imperfectam in Paradiso, quæ operaretur,
 & custodiret eum? Nec enim con-
 sentaneum est, uti imperfectus is dica-
 tur, qui operari possit lignum vitæ, &
 omnia, quæ plantaverat Deus, & postea
 Deus eum inde extruderet. Proinde vi-
 de, ne forte perfectus cum esset homo,
 imperfectus sit factus ob inobedientiam,
 C egueritque aliquo, qui ipsum ab hac im-
 perfectione liberaret, & hanc ob causam
 missus fuerit Servator, primum quidem,
 ut faceret voluntatem ejus, qui misit
 ipsum, operarius illius etiam hoc loco
 factus, deinde vero, ut perficeret opus
 Dei, & unusquisque factus perfectus as-
 sueretur solido cibo, ac cum sapientia
 consuetudinem haberet. Perfectorum au-
 tem est solidus cibus, nempe eorum qui per-
 lectionem sensoria exercitata habent ad di-
 judicandum, tum bonum, tum malum:
 [& qui loquitur] sapientiam, inquit:
 Sapientiam loquimur inter perfectos: &
 cum unusquisque nostrum, qui opus Dei
 sumus, perfectus factus fuerit, dieet: Bo-
 num certamen certavi, cursum consumma-
 vi, fidem servavi: posthac reposita est
 mihi corona iustitiæ. Nec solus homo la-
 psus est, cum perfectus esset, ad imper-
 fectum, sed Filij etiam Dei, qui cum vi-
 dissent filius hominum pulchras esse, acce-
 perunt sibi ex omnibus, quas elegerunt: &
 generatim omnes, Qui deseruerunt pro-
 priam habitationem, & non servaverunt
 suum ipsorum principium. Nec dicens
 principium, principatum dico, qui com-
 paratur potestati; sed principium dico,
 quod fini opponitur, quodque cum pri-
 mo conjunctum est: ut quemadmodum
 homini principium essendi in paradiso
 fuit, finis vero propter transgressionem
 fortassis in inferno deorsum, vel in ali-
 quo loco simili; ita singulis prolapsis da-

tum sit proprium quoddam principium. Caterum perficiens Iesus opus Dei, di-
 co autem quicquid rationis est capax, non tantum hominem, uno eodemque
 modo ipsum perficit: si quidem ea, quæ
 Part II.

non tantum hominem, uno eodemque
 beatiora sunt, parentia sermoni & ratio-
 Ff iij

Ebr. 5. 14.
 1. Cor. 2. 6.
 2. Tim. 4. 7.
 1. ad. 6.

101

ni, non egentia labore, solo sermone & A ratione perficiuntur; alia vero non cre-
 dentia sermone & rationi, laboribus e-
 gent, ut post labores, rationibus postea
 aliquando adducta, his perficiantur. Ve-
 runtamen hæc utraque, scilicet, Patris
 sui [voluntatem] facere, qui misit il-
 lum, & opus illius perficere, unus &
 proprius cibus Iesu sunt. Heracleon per
 hæc verba: *Meus cibus est, ut faciam vo-*
luntatem eius, qui misit me, Servatorem
 inquit enarrare Discipulis id, cibum
 suum esse quod loquebatur cum mulie-
 re: dicens Patris voluntatem, quæ ipsius
 cibus, & requies, & potentia erat. Sane
 Patris voluntatem esse dicebat, ut
 homines Patrem cognoscerent, & ser-
 uarentur: quæ res erat opus Servatoris;
 qui ipsius causa rei Samariam missus
 fuerat, hoc est in mundum. Ipsum ergo
 cibum Iesu, interpretatus est colloquium
 cum Samaritide: id quod existimo aper-
 te cuiusque videri, tum abjecte, tum
 coacte interpretatum fuisse. Quomodo
 autem voluntas Patris sit cibus Ser-
 vatoris; quomodo etiam voluntas Pa-
 tris sit requies, aperte non ostendit.
 Loquitur enim alicubi Dominus, perinde
 quasi non omnis voluntas Patris sit
 illius requies: *Pater, si fieri potest,*
transeat à me calix iste *seruitutem non*
quod ego volo, sed quod tu. Sed vnde
 etiam habet, quod potentia Servatoris
 sit Dei voluntas? *Nonne vos dicitis, quod*
adhuc menses sunt quatuor, & messis ve-
nit? Ecce dico vobis; levate oculos vestros,
& videte regiones jam albas esse ad mes-
fem. Contra eos, qui existimant simpli-
 cius hæc dicta fuisse, dubia movenda
 sunt; ut persuasum habeant, spiritualia
 & nuda rebus sub sensum cadentibus &
 corporalibus Servatorem sapius loquu-
 tum fuisse: si enim tempus, quando Ie-
 sus hæc loquebatur, ante messem men-
 sium quatuor spatium erat, perspicuum est
 circa messem fuisse: messis enim incipit
 fieri circa messem qui apud Ebraeos Nisan
 appellatur, quando agitur Pascha; adeo
 ut aliquoties azyma faciant Iudæi ex no-
 vo frumento. Sed esto illo mense non
 esse messem, sed in mense post illum
 proxime sequente, qui apud eos ap-
 pellatur etiam hoc tempore illius mens-
 is, qui hyems summa est. Cum igitur
 ostenderit, cum hæc diceret Iesus,
 tempus non fuisse messis, nec existentis,
 nec proximæ fini, demonstratum nobis
 erit id de quo agitur. Observandum ita-
 que post œconomiam, quæ facta fuit in

λόγω, μὴ δουλεύειν τῷ πόνῳ, μόνον πλεῖστα τῷ
 λόγῳ. ἔπειτα ὁ ἀπεφήσατο τῷ λόγῳ ἡσυχίαν
 πόνων, ἵνα μὴ τὸς πόνους, λόγους πρῶτα
 χρεῖστα ὑπέροπον τῷ πόνῳ τῆς ἐπιθυμίας. ἀλλὰ
 φάσκει τῶτα ἐν βραμύ ἐστὶν ἰδίον ἡμῶν, * τὸ τῆ
 ποιῆσαι τὴν πέμψαντος αὐτὸν, καὶ τὴν ἐπιθυμίας
 τῆς ἐργον αὐτῶν. * ὁ δὲ ἡρακλεῶν εἶπε τῷ. ἐμὸν
 βραμύ ἐστὶν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τῆς πέμ-
 ψαντος με, οἱ δὲ διηγήσατο ἐν σωτήρα ἕως
 μαθητῶν ὅτι τῷτο λέω ὁ σωτὴρ ἡμῶν μὴ τῶς γυ-
 Βραμύς. βραμύ ἰδίον λέγων τὸ θέλημα τῆς πα-
 τῆρος, τῷτο γὰρ αὐτῷ ἔσθι, καὶ ἀνάπαυσι, καὶ
 δυνάμει ἡν. θέλημα δὲ πατῆρος ἔλεγον τῶν
 γυνάμει ἀποδοῦναι τὸν πατέρα, καὶ σωθῆναι, ὅ-
 τῳ ἢ ἐργον τῶ σωτήρος, τῶ ἔπειτα τῶ ἀπο-
 σαλευθῆναι εἰς σαμάρειαν, τῶ τῆσιν εἰς τὸν κόσμον.
 βραμύ δὲ ἐξείληται τῶ ἡμῶν, καὶ τῶ μὴ τῶ σα-
 μάρειαν εἰς τὴν ἡμετέραν, ὅτι νομίζω σαφῶς πᾶσι
 ἢ τῶ ὁραθῆναι καὶ παρῆναι ἐξείληται καὶ βε-
 βιασμένους. πῶς ὁ ἔσθι τῶ σωτήρος τὸ θέλη-
 μα τῶ πατῆρος, σαφῶς ὁ κῆρῆσται. πῶς ὁ καὶ
 ἀνάπαυσι τὸ θέλημα τῶ πατῆρος. λέγει γὰρ ὁ
 κύριος ἀλλὰ καὶ, ὡς ὁ * πάντως τῶ πατρὸς καὶ
 θελήματος ἀναπαύσεως αὐτῶν ὅτις. πατὴρ, εἰ
 δυνατὸν, κῆρῆσται τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ.
 πᾶσι ὁ πῆναι θέλω, ἀλλὰ τί σοι. πόθεν ὁ καὶ
 ὅτι δυνάμει τῶ σωτήρος τὸ θέλημα τῶ θεοῦ; οὐκ
 ἡμῶς λέγει ὅτι πᾶσι μὲν ἐστὶ, καὶ ὁ θεοῦ
 ἡμῶς ἔρχεται; ἰδὲ λέγει ἡμῶν, ἐπάραται τῶς
 ὀφθαλμοῦ ἡμῶν, καὶ δεῦνασται τῶς γυνάμει, ὅτι
 λέγει εἰσι πᾶσι θεοῦ θεοῦ ἡμῶν. πῶς τῶς
 ἀποσταθῆναι ἀπὸ πᾶσιν, καὶ σαμάρειαν
 πᾶσι εἰρηθῆναι τῶ. ἔχ ἡμῶς λέγει ὅτι πᾶσι
 μὲν ἐστὶ, καὶ ὁ θεοῦ ἡμῶς ἔρχεται; τῶτα ἐπα-
 πορητέον, ἵνα πᾶσι νεντῶ πολλὰς, γυνάμει
 ἀποδοῦναι καὶ σαμάρειαν λεγαλκῆναι τῶ σωτῆ-
 ρα. εἴπω γὰρ ὁ καμῶς, ὅτι τῶτα ἔλεγον ἰσοῦς,
 ὁ πᾶσι πᾶσι μὲν τῶ θεοῦ ἡμῶν, δὲλον λέω ὅτι
 χημῶν λέω. θεοῦ ἡμῶς πᾶσι ἐν τῶ ἰσθῆναι ἔρχε-
 ται γίνεσθαι πᾶσι τὸν πᾶσι ἑβραίοις καὶ ἡμῶν
 νεντῶ μὲν, ὅτι ἀγεται τὸ πᾶσι, ὡς εἶπται
 τῶ ἀζυμῶ ἀπὸ τῶ οἴτου αἰσῶν ποῖν. ἀλλ' ἔσται
 μὴ κατ' ἐξῆς ἐν μὲν τῶ θεοῦ ἡμῶν, δὲλον λέω
 ἀλλὰ καὶ τὸν ἔξῆς ἐκείνου ἐν καλῶ ἡμῶν πᾶσι
 αἰσῶν * εἰ γὰρ, καὶ ἡμῶς ὁ πᾶσι πᾶσι μὲν καμῶς
 εἰς ἐκείνου τῶ μὲν ἀκαμῶς ἐστὶ χημῶν.
 ἐπὶν δὲν δεῦνασται ὅτι ὅτι ἔλεγον τῶτα, ὁ
 πᾶσι τὸν θεοῦ ἡμῶν λέω ἡμῶν ἀκαμῶς, ὁ
 ἡμῶν πᾶσι τῶ λέγειν ἔσται, ἀποδοῦναι ἡμῶν
 ἡμῶν πᾶσι τῶ λέγειν ἔσται, ἀποδοῦναι ἡμῶν
 ἡμῶν πᾶσι τῶ λέγειν ἔσται, ἀποδοῦναι ἡμῶν

Matth 26.
39.
Eph. 4. 35

* x. 77
ἐλεγε

* ἡμῶν
ἡμῶν

* x. 119
ἡμῶν

Vile Nuo

ἔσται τὸ πᾶσι μὲν τῶ τῆσιν δὲ ὅτι μὴ τῶ ἐν τῶ κατὰ τὴν γαλιλαίας, πᾶσι τὸ μὲν ἑβραίοις

κὺς εἰς οἶνον ὕδαρ, οἰκονομία, κατασκευάσας
 λέγεσθαι ὁ κύριος εἰς καφαρναῦμ αὐτὸς, καὶ ἡ
 μητὴρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ οἱ μαθηταί,
 ἔνθα ἔμεινεν ἡμέρας. καὶ ἔφυγεν ἐν τῷ
 πάσῃ τῇ ἰουδαίᾳ, καὶ ἀπέβη εἰς ἱερουσόλυμα ὁ
 ἰησοῦς, ὅτι ἔβην ἐν τῷ ἱερῷ τὸς πωλῶντας βόας,
 καὶ βοσβάτα, καὶ ἀστράγαλούς, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
 ἀγαλαγμασίων, πησῆσαι φρονησάντων ἐκ χει-
 ρίων πάντας ἐξίβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἰπὼν
 πᾶσι ὅτι ἰεροῦ μου, καὶ ἑσὺ τὰ ἔργα αὐ-
 τῶν, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰουδαίαν ἦλθον,
 καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτισεν. πό-
 σον δὲ ἡσυχασθῆναι ἀπὸν Διφρατείου ἐν τῇ ἰου-
 δαίᾳ ἡσυχασθῆναι βασιλεῖος καὶ τῆς παρῆρα; ἢ ὅτι
 σαρδὸς ἡγήσατο, καὶ φαρισαῖοι καὶ ἔθνη κέ-
 ναι τὸς φαρισαίους ὅτι ἰησοῦς πλείονας μαθητῶν
 ποιῶν, καὶ βαπτίζων ἰουδαίους, ἀφ' οὓς τὴν ἰουδαίαν,
 καὶ ἀφ' ἧρώδου εἰς τὴν γαλιλαίαν, ὅτι ἰδὼν
 αὐτὸν διέρχομαι ἐξ ἧς σαμαρείας, καὶ ἡρώ-
 δου τῆς τῆς πηγῆς Ἰακώβ, φησὶ τὸ ἔχ-
 ομεῖς λέγετε ὅτι ἐπὶ τῆς ἀμνῆς ἐστὶ, καὶ ὁ δε-
 λεισμός ἐρχομαι; ἐὰν δὲ τῆς σαμαρείας, καὶ τῆς πα-
 ρῆρας πληθύνον μιλῶν Διφρατείου ἐν τῇ ἰου-
 δαίᾳ ὅτι ἰησοῦς βασιλεῖος καὶ τῆς μαθητῶν
 αὐτοῦ, ὡς τε ἐπισημαίαν ἰδὼν ὅτι περὶ τῆς σαμαρείας
 καὶ σαμαρείαν ἔχουσιν, καὶ ὁ δελεῖται αὐτὸν ὅτι δύο
 ἡμέρας μῆνας ἐκ τῆς σαμαρείας, καὶ τῆς παρῆρας
 ἐξῆλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν, καὶ ἀγα-
 γήσατο, ὡς περὶ τῆς παρῆρας παραγγημῶν,
 καὶ τῶν ἐν ἱερουσόλυμοις παραγγημῶν αὐτοῦ, ὅτι
 ἔλθον εἰς τὴν γαλιλαίαν, ἐδέξατο αὐτὸν οἱ
 γαλιλαῖοι, πᾶσι ἰσραηλῆται ὅσα ἐπίσταν ἐν
 ἱερουσόλυμοις, ἐν τῇ ἑορτῇ. καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
 εἰς τὴν ἑορτήν. ἀλλ' ἔτι ὅτι ἐφ' οὗ περὶ
 ταῦτα ὁσὸν λυπήν πλείονα αὐτὸν Διφρατείου
 ἔβην ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἡσυχασθῆναι ἐπὶ τῇ
 πηγῇ τῆς Ἰακώβ, ἀπέβη εἰς τὴν γαλιλαίαν,
 ὅτι ἐπὶ τῆς ἀμνῆς, εἶπεν, εἰς ὅτι σαμαρείαν.
 καὶ ὁσὸν ἀποτὸν ἐστὶ τὸς γαλιλαίους Διφρατείου
 περὶ τὴν μιλῶν αὐτοῦ ἡσυχασθῆναι ἐν ἱερουσό-
 λυμοις καὶ ἀφ' ἧρώδου ἰησοῦς. λεκτικὸν ὅτι περὶ αὐ-
 τῶν ὅτι περὶ ἡρώδου εἰς τὴν γαλιλαίαν ἦλ-
 θον εἰς τὴν γαλιλαίαν, ὅτι περὶ σαμαρείαν
 ἐπὶ πησῆσαι τὸ ὕδαρ οἶνον, ἔνθα ἐστὶ βα-
 σιλικὸν ἡσυχασθῆναι ἐν τῇ καφαρναῦμ εἰπὼν τῶν
 πατρῶν αὐτοῦ. ὁ ἦος ἐστὶν, ἐπερὶ τῆς παρῆρας. καὶ
 καὶ τῶν καὶ ἑορτῶν τῶν ἰουδαίων, καὶ ἀπέβη ὁ
 ἰησοῦς εἰς ἱερουσόλυμα, ὅτι ἐν τριάκοντα ἔκτω
 ἔτη ἔρχοντο ἐν τῇ ἀστυνείᾳ τῶν ἰουδαίων ἰδου-
 πῆσαν. ἐὰν δὲ αὐτῇ ἡ ἑορτῇ τῆς παρῆρας, ὅ

A Cana Galilææ circa mutationem aquæ in
 vinum, descendisse dici Dominum Ca-
 pharnaum, cumque ipso Matrem ejus,
 & Fratres, & Discipulos, ubi manserit
 non multos dies: fuisseque in propinquo
 Pascha Iudæorum, & Hierosolymam af-
 cendisse Iesum, cum omnes in Templo
 inventos vendentes boves, & oves, &
 columbas, & cætera, quæ scripta sunt,
 facto flagello è funiculis, eiecit è Tem-
 plo; dicitisque quibusdam ad Nicode-
 mum, postea venisse ipsum, & Disci-
 pulos ejus in terram Iudæam, & illie
 commoratum fuisse cum eis, & bapti-
 zasse. Quantum igitur temporis pone-
 mus eum in Iudæa consumpsisse bapti-
 zantem post Pascha? non enim aperte
 scriptum est: & apparet eo quod cog-
 novissent Pharisei Iesum plures Dis-
 cipulos facere, & baptizare, quam Io-
 hannes, Iesum Iudæam reliquisse, pro-
 fectumque in Galilæam, cum oporteret
 eum transire per Samariam, venisse ad
 fontem iacob, ubi inquit hæc verba:
 Nonne vos dicitis, quod adhuc quatuor
 sunt menses, & messis venit? [Ecce dico
 vobis; levate oculos vestros, & videte re-
 giones jam albas esse ad messem.] Quod
 si quis exillinat plurimum mensium tem-
 pus consumpsisse Iesum post Pascha in
 Iudæa, baptizantem cum Discipulis suis,
 adeo ut jam instaret tempus, quod erat
 ante quartum mensem messis; adjun-
 gendum est illi, quod duos dies cum
 mansisset illic apud Samaritanos, post
 hos exierit in Galilæam; scriptumque es-
 se, quod (perinde quasi nuper Paschate
 facto, rebusque quas ipse egerat Hiero-
 solymis) cum venisset in Galilæam, ex-
 ceperint illum Galilæi, qui viderant qua-
 cumque Hierosolymis fecisset in die festo.
 Venerant enim etiam ipsi ad diem festum.
 Sed probabile est aliquem ad hæc dictu-
 rum, nihil obitare plurimum temporis
 eum in Iudæa commoratum venisse ad
 fontem iacob, abeuntem in Galilæam,
 quando dixit, Adhuc quatuor menses
 sunt ad messem, nec quicquam absurdi
 esse Galilæos eum excepisse propter ea,
 quæ in præcedentibus mensibus ipse Hiero-
 solymis egisset. Sed respondendum est
 illis, quod profectus in Galilæam vene-
 rit Canam civitatem Galilææ, ubi ante
 fecerat ex aqua vinum, ubi etiam
 Reguli filium ægrotantem in Caphar-
 nao curavit, patri ipsius dicens: Fi-
 lius tuus vivit: & postea, hic erat
 dies festus Iudæorum, & ascendit Ie-
 sus Hierosolymam, quando paralyti-
 cum octo, & triginta annos haben-
 tem se in infirmitate curavit. An ve-
 ro hic dies festus, Paschatis erat, non

7. 111

111

111

111

Fi. 1. h. 4. 50.

additur enim nomen ejus. Urget autem sequens historia, & maxime quod post pauca subjungitur: Proximus erat dies festus Indaeorum Scenopedia. His igitur diutius examinatis, consequens est discipulenti profundius sensum Scripturarum quærere, quid cogitans Iesus Discipulis dixerit: Nonne vos dicitis, quod adhuc quatuor menses sunt, & messis venit: Ecce dico vobis; levate oculos vestros, & videte regiones albas esse jam ad messem. Quem admodum autem dicebamus aquas accurate examinantes in sermone Samaritidis, ita hoc etiam loco faciemus: quis enim jam non sit facturus dictum hoc; Levate oculos vestros, & videte regiones albas esse ad messem, spirituale esse, nundumque his rebus, quæ sensu percipiuntur? cui consequens etiam erit, uti dicant Discipuli post quatuor menses futuram messem colligentium fructus, quantum ad suum intellectum in messem, quæ ostendebatur à Iesu. Existimamus ergo in his Discipulorum verbis, quatuor menses sunt, & messis venit, talem inesse sensum. Complures discipulorum præ λόγον. [hoc est Filij Dei,] considerantes difficiliorem esse veritatem, quam quæ ab humana natura percipi facile possit, cum differuerunt de ea vita, quæ est altera à præfenti, defatigati in apprehendendo fine eorum rerum, quæ in præfenti vita quaruntur, veritatem se apprehensuros existimant, cum quatuor elementa transcendierint, cum quibus cognitionem habent. Proinde dicunt Discipuli, messem, quæ juxta Domini vocem est consummatio curantium, & convalescentium opera veritatis, fieri post instantem quarternitatem. Porro mensium nomen convenienter sermone corporæ de messe sumptum est. Nec enim dicere oportebat: Nonne vos dicitis, quod adhuc quatuor dies sunt, & messis venit; vel, Adhuc quatuor anni, & messis venit: idque potissimum, quoniam Filius Dei vulgum, & corpori deditos velit latere, & mysticum celans, & id quod simplicius est, ostendens, ut aperti esse existimarentur sermones à Servatore prolati. Vel forte: Iis Discipulorum voluntas, discipulorum: Adhuc sunt quatuor menses, & messis venit, talis est: Quatuor sunt sphaeræ quatuor elementorum, quæ subjunctæ sunt naturæ cœlesti; in medio quidem, & maxime inferne sphaeræ est terra: circa hanc est sphaera aquæ: tertia est aeris: quarta ignis: postquam sphaera Lunæ, & cæterarum. Notemus etiam, ne forte Discipuli existimant, eos veritatem per-

απερόχρημα τὸ ὄνομα αὐτῆς· τεινοχρηστέον ὃ ἀλόλθοιο τῆς ἰσοείας, & μέλιτι ἐπιὶ μετ' ὀλίγα ἐκπιρέσει, ὅτι ἦν ἑστῆς ἡ ἑορτὴ ἡβδαίμων ἢ σκηνοπηγία· τῶτων δὲ ἑπιπέσει ὄψις τοῦ αἰώλου αἰόλου ἔστι τῶ βαθυτερον ἐνορατῆ τῶ ἡβ ἡβ χροφῶν ζητῆν τὴ τοῶν τῶσ μεθυσῆς ἑλεθη ὃ ἰσοῦσ τὸ ἕχ ὑμεῖσ λέγατε ὅτι πῆράμλιος ἔστι, & ὀ διερισμὸς ἔρχεσ). ἰδὲ λέγω ὑμῖν, ἐπέσεται τῶσ ὀφθαλμοῦσ ὑμῶσ, & διὰστατε τῶσ χῶρασ, ὅτι λῶκα, εἰσι κῶρασ διερισμῶν ἡδῶ, ὡσπερ ὃ ἑλιγο κῶ ἐπὶ τῶ κῶ σαμῶρον τῶ ἀεὶ τῶ ὀδάτων ὄσσει ζῶντεσ, ἔποτ εὐχαῖδε ποιήσασθε. τίε ἡδ ἕκ ἀνὸ μολόρηται τ. ἐπέσεται τῶσ ὀφθαλμοῦσ ὑμῶσ, καὶ διὰστατε τῶσ χῶρασ, ὅτι λῶκα εἰσι κῶρασ διερισμῶν ἡδῶ, πῆραμλιος ἔστῶ, & ζυμῶν ἀπῶσ τῶσ πῆραμλιος; ἢ ἀλόλθοιο; ἀὸ εἰπ ἕτὸ τῶσ μεθυσῆσ λέγαν μῦ πῆράμλιος ἔσεται τῶν διερισμῶν ὅσιν ὄσσει τῶσ ἀποκεία ὑμῶν, τῶσ ἀπὸ τῶ ἰσοῦσ δεκρυμῶσ διερισμῶ· νομίζοντῶ αἰὼν τῶσ τῶσ ἐν τῶ τῶσ μεθυσῆσ λέγαν ὅτι πῆράμλιος ἔστῶ καὶ ὀ διερισμὸσ ἔρχεσ) οἱ πληῶσ ἡβ τῶ λόγῶσ μαθητῶσ ἐνοῶντεσ δυσεπίκοτῶ ἐπὶ τῶ ἀπῶσ τῶσ φύσῶ τῶσ ἀλλῆλασ, ὅτι διήλθοσ ἀεὶ ἑπέσεται τῶσ τῶσ ἐνεκῆσ τῶσ ζῶσ τῶσ, ἀπαιδῶσ τῶσ τεσ ἐπὶ τῶ πῆροτοσ κῶρασ ὀ ἀεὶ ἡβ ζῶσ μῶν τέλοσ, ἑπῶραμλιος μῦ τῶσ κῶρασ τῶ δ' ἡβ σοχρίων σὺργῶσ, ἑπῶραμλιος τῶσ, καὶ ἀλλῆλασ τῶσ ἀλλῆλασ· φαῶν αἰὼν κῶ τῶσ τῶσ κῶρασ φαῶν οἱ μαθητῶσ ἀεὶ τῶσ μεθυσῆσ, ὅσοσ ἔσῶν ἡ σῶσ τῶσ σὺσκομῶσ τῶσ ἀλλῆλασ ἔργων, ὅτι μῦ τῶ ἐνεκῆσ τῶσ πῆράδα ἡδῶ· τὸ ὃ ἡβ μῶσ τῶσ ὄνομα κῶρασ ὃ κῶρασ τῶσ ἀεὶ τῶσ διερισμὸσ λόγῶσ σαμῶρικῶ εἰληπῶσ, ἢ ἡδ ἕχῶσ φαῶν τῶ ἕχ ὑμῶσ λέγατε, ἐπὶ τῶσ τῶσ ἡμέρασ, & ὀ διερισμὸσ ἔρχεσ) ἢ, ἐπὶ τῶσ τῶσ ἐπὶ, & ὀ διερισμὸσ ἔρχεσ) ἢ; μέλιτι ἐπιὶ καὶ τῶσ πολλῶσ & σῶμακῶσ τῶσ λατῶν τῶσ λόγῶσ ἕλεσθῶ. κῶρα μῶν τῶσ μῶσ, ἐμπαῖτων ὃ τὸ ἀπῶσ τῶσ ἐν ὃ σαφῶσ ἐπὶ νομίζεσ) τῶσ ἀπῶσ τῶσ μῶσ ἀπὸ τῶ σῶτῶσ λόγῶσ· ἐπὶ τῶσ μεθυσῆσ βῶλημα λερότων· ἐπὶ πῆράμλιος ἔστῶ, & ὀ διερισμὸσ ἔρχεσ) τῶσ τῶσ πῶρασ εἰσι σῶρασ ἡβ πῶρασ σοχρίων, ἑπῶ κῶρασ τῶσ ἀλλῆλασ φύσῶ, ἐν μέσῶ μῶν & κατῶ τῶσ τῶσ, ἀεὶ αἰτῶσ ὃ ἡ τῶ ὀδαλοσ, καὶ τῶσ τῶσ ἀερεσ, πετῶρη ὃ ἡ τῶσ περεσ, μῶσ μῶ ἢ τῶσ σὺλωσ, & ἕχῶσ· & ἐπῶσ τῶσ

μηποτε ἑπῶραμλιος οἱ μαθητῶσ κῶρασ ὃ καθῶρατῶσ τῶσ ἀπῶσ τῶσ ἀπῶσ τῶσ ἀπῶσ

511

ἄνθρωποι καὶ ἀγγέλοι καὶ ἄλλη-
ρα, ὅπου ἔτι καὶ πρὸς τοὺς διώκτας σφαι-
ρα, καὶ καθαρῶς ἐπὶ τῆς ἀμύνης, ἡ πρὸς
ὅτιν ἄλλο τὸ πικρὸν ἐν τοῖς ποσὶ τῶν *

* ἀθεῖνος πόπος * ἡ-
ρεῖος. Ὡσαύτως δὲ τῶν ἀποστόλων διελθόντων
αἰς ἕχ' ἔγει' φωνὴ ὁ ἡρώδης ἔφε' λόγους τοῖς
ἑσπέραισι τοῖς ἑσπέραισι λέγοντες ὅτι περὶ
μενός ἐστι, καὶ ὁ θεοσεβὴς ἔρχεται; ἰδὲ λέγοντες
ὑμῖν, ἐπάρατοι τὸς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεά-
σαιδε τὰς χώρας ὅτι λαοὶ εἰσι ποσὶς θεο-
σεβῶν ἢ δὴ καὶ ἀβελήτων ἡμῶν φαίνεσθαι πε-
ρὶ εἰς ἀβελήτων ἐν τῶντων πασὶν ἁγλαματῶν
θεοσεβῶν, ἐπεὶ οὗτος τὸς ἀποστόλους ἐκτε-
ραῖς ἀλλοτῶν λόγους ἐπιτηθέτω ὡς μετρη-
ταῖς νομίξουσιν, αἰς οἴοντα, καὶ περὶ ἀμύνην
ἔρχεται τὴν θεοσεβῶν, ἐν τῶντων ἐν τοῖς ποσὶ τῶν
ποσὶν περὶ ἑσπέραις μὴ πάντοτε διώκοντες καὶ
περὶ ἀμύνην ἐσθῆσιν. * ἀλλ' ὡς ἔτι αἰς
τῶν ἀποστόλων ἡρώδης διωκτοῦς φωνὴ
πρὸς ἑσπέραις μὴ πᾶσι λέγει; ἐγὼ δὲ τίδε
φωμὶ * ποσὶς τῶντων ἐν τῶντων τὸ ἐν-
επάρατοι τὸς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ πάντα ἁ-
λογοποιῶν σαφῶς, καὶ τὸ θεάσαιδε τὰς
χώρας, ὅτι λαοὶ εἰσι ποσὶς θεοσεβῶν ἢ δὴ
ποσὶς τῶντων *

ἔρχεται, καὶ δημοτικῶς ἐκλαθῆναι; ἔοι ἡ
κρίτων μὴ πᾶσι οὐτως τοῖς πολλοῖς ἐπὶ τῶντων
λέγειας ἔμνη μὴ οἴοντος αὐτῶν ἀνίστασθαι. φωνὴ
οἰοντος ὅτι τὸν ἡρώδης ἡρωδῆος λέγει θεοσεβῶν,
αἰς τῶντων μὴ ἐπὶ διαλείποντες ἔχοντες περὶ ἀμύνην
τῶντων θεοσεβῶν, ἔτι αἰς ἑσπέραις, ἢ δὴ ἐσθῆσιν,
καὶ τὸν θεοσεβῶν ἐπὶ οἴοντος ὅτι τῶντων ψυχῶν
ἐξείλεται ἡρώδης περὶ ἀμύνην, λέγων ὅτι ἢ δὴ ἀ-
μύνη καὶ ἐσθῆσιν εἰσι ποσὶς θεοσεβῶν, καὶ ἐπι-
τιθέτω ποσὶς ὁ σωματικῶν εἰς ἀποθήκην, τῶν-
των ἕσθῆσιν πᾶσι εἰς ἀπάσιν, ὅσα γὰρ ἐσθῆσιν,
ἢ γὰρ πᾶσι. καὶ μὴ γὰρ ἢ δὴ ἐσθῆσιν ἢ ε, φωνὴ,
αἰς ἕσθῆσιν, αἰς δὲ μὴ ἔσθῆσιν, αἰς ἕσθῆσιν ἢ δὴ.
Ὡσαύτως μὴ οὐκ ἔσθῆσιν εἶπε. πᾶσι ὅτι οἰοντος
ταῖς ἐσθῆσιν τῶντων ὀφθαλμοὺς διώκοντες ἐπὶ
πᾶσι τὰς ψυχῶν ἢ δὴ ἐπιτηθέτω ἕσθῆσιν ποσὶς ὁ,
αἰς οἴοντος, εἰς ἀποθήκην εἰσαθῆναι, οὐκ οἴοντος
εἰ διώκοντες ἐσθῆσιν. καὶ ἐπὶ γὰρ πᾶσι ὅτι τῶντων
ψυχῶν ἀλλοτῶν τὸ. ἄλλος ὁ ἀποστόλων, καὶ ἄλλος
ὁ θεοσεβῶν, καὶ ἀπέστακα ὑμῶν θεοσεβῶν, ὅτι
ὑμῶν κεκοπίασθαι. πᾶσι ὅτι ἔσθῆσιν τὸ. ἄλλοι κε-
κοπίασθαι, καὶ ὑμῶν εἰς ὅτι ἔσθῆσιν αὐτῶν εἰς-
ἐκλαθῆναι, διώκοντες ἐπὶ ἀποθήκην ἐπὶ

A cepturos, qui hinc instructi discesserint,
& prope puriorem essentiam pervene-
rint, quando possit quis non corruptus
peccato ignis etiam sphaeram transire,
quae quidem ignis sphaera materia est uni-
verſi in *

Hanc opinionem, eeu non sanam, redarguens Sermo ille caro factus ad eos, qui talia credunt, inquit : Nonne vos dicitis, quod quatuor menses sunt, & messis venit? Ecce dico vobis, levate oculos vestros, & videte regiones jam albas ad messem. Facile factu non esse certe nobis videtur, non de spiritus messe eum in his differere, quandoquidem sententia eorum qui simplicius exponunt, vera loquentes Discipulos objurgat Dominus existimantes, ut hi putant, post quartum mensem venturam messem, quam in superioribus proposuimus non admodum posse post quartum mensem consistere. Alioquin Discipulorum etiam opinionem fere corrigens, inquit : Nonne vos dicitis? at ego hoc dico. Ad haec quomodo absurdum non est allegorice palam in omnibus non explicare hoc dictum : Levate oculos vestros, & hoc : Videte regiones jam albas ad messem esse; in eo vero, quod ante hoc positum est, nempe : Nonne vos dicitis, quod adhuc menses quatuor sunt, & messis venit; idem faciendum non censere? Attamen Heracleon, non secus atque multi, litera assidet, ratus eam anagogicum sensum non recipere. Inquit ergo Isum loqui de messe eorum qui generantur, perinde quasi haec messis, spatium quatuor mensum determinatum habeat, quam ipse dicebat jam inflare. Nec scio quo pacto etiam messem interpretatus sit de anima credentium, dicens eos jam maturos, & paratos ad messem esse, atque etiam idoneos, qui inducantur in horreum, hoc est per fidem in quietem; si tamen sint parati, nec enim omnes parati sunt: nam animarum aliqua parata fuerant, inquit, aliqua erant se preparatura, [nempe illae animae:] & aliqua quidem jam seminantur: [aliquae vero seminandae sunt.]

Hec quidem ille. Sed nescio an ipse ostendere possit, quomodo Discipuli elevantes oculos videre possint animas jam idoneas existentes (ut putat) ut in horreum inducantur: quinetiam quomodo de animabus verum est hoc: *Alius qui seminat, & alius est qui metit;* & illud: *Ego misi vos ad metendum, quod vos non laborastis;* quomodo etiam fieri potest ut illud de anima intelligatur: *Alij laboraverunt, & vos in laborem illorum introiſtis?* Quamobrem per messem nos intelligimus messem fructus, qui colligitur

* ἡ ἑσθῆσιν
τῶντων

in vitam aeternam, juxta perfectionem A
 rationis, qua in notionibus nostris, se-
 minis instar, ingenita multo labore per-
 ficitur. Caterum quomodo ab alio se-
 minatur, & ab alio metitur, in sequen-
 tibus differemus. Ecce dico vobis, levate
 oculos vestros, & videte jam loca alba esse
 ad messem. In multis Scripturae locis po-
 situm est hoc dictum: Levate oculos ve-
 stras, divina nos oratione admonente uti
 attollamus, elevemusque tum sensus, tum
 vim videndi inferne jacentem, & pro-
 nam, nec erigere se valentem, ut perfe-
 cte sublimia contempletur; quemadmo-
 dum in Esaia: Levate oculos vestros, &
 videte, quis vobis hec omnia ostendit. Ser-
 vator etiam beatitudines diciturus, ele-
 vatis oculis ad Discipulos, inquit: Beati-
 hi, & hi: nullus enim Discipulus germa-
 nus Iesu, jacet inferne, quemadmodum
 neque ille, qui in Abraham finibus re-
 quiescebat: ex quo qui in dominatu di-
 ves fuerat, cum elevasset oculos, videt
 Abraham, & Lazarum in hujus finibus.
 Ad hac mulier illa contracta, nec cap-
 ut erigere omnino valens, cum a Iesu
 erecta fuisset, contractionem atque in-
 firmitatem erigendi sese deponit, ut ele-
 vet oculos. Nec ullus profecto est, qui
 perturbationibus obnoxius, & carni ad-
 haerens, vel rebus materialibus commix-
 tus, mandatum fervaverit dicens: *Levate*
oculos vestros: quamobrem ne loca
 quidem visurus est iste, etiam si jam al-
 ba sint ad messem. Praeterea nullus, qui
 operatur opera carnis, levavit oculos.
 Porro alba sunt ad messem jam loca,
 quando adest Dei sermo aperiens, & il-
 lustrans omnia Scripturae loca, quae ple-
 na sunt, adveniente Iesu: fortassis etiam
 omnia, quae sensu percipiuntur, vel ad
 ipsum usque caelum, atque usque ad ea,
 quae in ipso sunt, alba sunt loca parata
 jam ad messem, elevantibus oculos: pal-
 lam uniuscujusque rei ratione illis ob-
 oculos exhibita, qui receperunt, eo quod
 transformantur ad eandem imaginem a
 gloria in gloriam, [similitudinem] ocu-
 lorum, qui viderunt quomodo singula,
 quae facta fuerant, bona essent. Hoc
 enim dictum, vidit Deus singillatim, quae
 creata sunt, bona esse, tale est: inspexit
 Deus cujusque rei rationes, easque vidit
 bonas esse propter rationes, quibus u-
 numquodque creatum erat. Quod si quis
 sic non intelligit hoc dictum: Et vidit
 Deus, quod bonum esset, enarrat nobis,
 quomodo in his verbis: Educant aque

της ψυχης * ημες αυθρασιμον συωρημενον
 καρπη εις ζωη αιωνιον ελκεμεθαι οιδω,
 κτ τιω τελειωσι τω σωτηρικω ειδικω κτ
 τις εννοιας ημιν λογω απο χαρης πλειονος
 πεπληρωμενα * πως ο απο αλλη σωτηρια, κτ
 απο αλλη θελειται εν τω εις εις Αγγελωμα-
 θα * ιδω λεγω υμιν επαερε τις οφθαλμους
 υμω, κτ διασπειτε τω χωρως οτι λωκη εισι
 περως θερισμον ηδη * πολλαχυ τις γραφης
 κειται το επαερε τις οφθαλμους υμω, περ-
 B τριτομενη ημω τω διω λογω υψω, κτ ι-
 παρη τα φρονηματα, κτ το διορητικον κειται
 περ κειμενον, κτ συκωπον, μη δυναμενον τι
 ελακωσαι εις ο πρωτοεις μεταωσειω * εωπο
 εν ησασα * επαερε εις υψω τις οφθαλμους
 υμω, κτ ιδετε τις κειτε δε τωτα πηματα
 κτ ο σωτηρ δε οτι μηδε τις εν πεδιω συω-
 χηδω λεγει τις μακροισμους, επαερε τις
 οφθαλμους αοτε περως τις μαθητης λεγει τω
 μακροισμοι οιδω κτ οιδω * αοτις ηδ ηησιος ησω
 μαθητης κειται εστιν, ως εσθε ο δυνατω ελμος
 εν τω τω αθεραμ κελπος * ο ζουω πλειονος
 ιπαρη εν βασιλειω επαερε τις οφθαλμους
 ελεπει τον αθεραμ, κτ τον λαζωρον εν τοις
 κελπος αοτε * περως τωτοις η συκωπωση, κτ
 μη δυναμενη ελακωσαι εις ο πρωτοεις ησω
 κειται εωπορηστω, εωπορηστω ο συκωπη
 κτ η μη δυνασσαι ελακωσαι, ινα επαρη τις
 οφθαλμους * κτ εσθε γε εν παθησι αν, κτ
 τη θερι περως περως, η τις υλικως εμπι-
 φυριμωρος ετηρησι τιω λεγωσθω εθελω * επα-
 D ερε τις οφθαλμους υμω * εσθε ο τωτοις
 εσθε διασπειτε τω χωρως κειται οτι λωκη περως
 θερισμον ηδη * επ δε εσθε εις εργαζωμενος πα
 εργα της θερις επαρη τις οφθαλμους * λω-
 κει δε αι χωρως περως θερισμον ηδη εισιν, οτι
 παρησι ο τω διω λογω σαφηνιζω κτ φωτιζω
 πωτοις τω χωρως της γραφης πληρωμενος εν
 τη εθελω αοτε * περως δε κτ πηματα τα αι-
 εστω μεζω γε αοτε τω υεανω, κτ η εν αυ-
 τω, αι λωκη εισι χωρως, ετοιμοι περως θε-
 E ρισμον τις επαρησι τις οφθαλμους, σαφως πα-
 ρισμω τω εσθε ενω τω λογω τοις αηληφω-
 σιν, οτι τω τω αυτω εικωνα μεταωροφωστω
 απο οδης εις οδω, * οφθαλμω εωροφωστω
 πως εκενος ηδ ημωρω κελων η * τω ηδ, ε-
 κειται ο θεος κειτασων ηδ κειτασων λεγωμενος
 οτι κελων, τωτοις εστιν, οτι εσθε ο θεος
 οτι μη οτις περως εσθε τω * εσθε ο θεος, επ κελων, διορηστω πως εν τω * οζωρα

16. 49. 16.

Gen. 1. 23.

τὸς λόγους ἐκάστου, καὶ εἶδε πῶς καθ' ἑσ γέγονεν ἕκαστον ἢ κτισθέντων λόγων, ἔβη κελὸν· καὶ ἦ μὴ οὕτως περὶ ἀδελφώσων τῶ· εἶδεν ὁ θεός, ἐπὶ κελὸν, διορησάσθω πῶς ἐν τῷ· οὐκ ἀγαθὸν

* Gen. 1. 23.
 οφθαλμῶν
 εὐροφωστω

